

SAKSFRAMLEGG

Til:
Forskningsutvalget for Det juridiske fakultet

Møtedato:
22.05.2023

Sak:

Melding om utdanning UiT 2022 - oppfølging i Forskningsutvalget

Innstilling til vedtak:

1. Forskningsutvalget tar Melding om utdanning 2023 til etterretning.
2. Forskningsutvalget foreslår prioriterte tiltak for fakultetets videre studiekvalitetsarbeid i henhold til gjennomgangen i dette saksfremlegget, med eventuelle endringer som fremkommer i møtet.

Bakgrunn:

Melding om utdanning 2022 for Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (heretter omtalt som Utdanningsmeldingen) er den andre meldingen etter at universitetsstyret i 2019 vedtok det nye kvalitetssystemet for UiT. Utdanningsmeldingen bygger på et mangfold av kilder, hvor resultater i NOKUTs Studiebarometer, fakultetenes kvalitetsmeldinger for 2022 og etterfølgende dialogmøter med universitetsledelsen er sentrale.¹ Formålet er blant annet å informere fra studieprogramnivået og opp til universitetsstyret, slik at universitetsstyret best mulig kan ivareta sitt strategiske og overordnede ansvar for UiTs systematiske utdanningskvalitetsarbeid. Utdanningsmeldingen følger også opp formelle krav gitt gjennom ulike styringsparametere og utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet, i nasjonale forskrifter og gjennom tilsynsmyndigheten NOKUT. Utdanningsmeldingen 2022 gir en status av utdanningskvalitetsarbeidet ved UiT, der oppmerksomheten denne gangen rettes mot fire tematikker: Det systematiske kvalitetsarbeidet, åpen utdanning, internasjonalt samarbeid og gjennomstrømming på ph.d.-utdanningene. Med bakgrunn i fakultetenes kvalitetsmeldinger, dialogmøter mellom universitetsledelse og fakultet fra våren 2022 og resultater fra blant annet Studiebarometeret, SHoT-undersøkelsen og Underviserundersøkelsen, presenteres en oppsummering av situasjonen innenfor

---

¹ Fakultetet utarbeidet i 2022 Kvalitetsmelding med oversikt over status og oppfølging av utvalgte områder innen utdanningsvirksomheten etter en spesifikk bestilling fra universitetsledelsen. Kvalitetsmeldingen ble utarbeidet med innspill fra Forskningsutvalget og Studieutvalget, og lagt frem for Fakultetsstyret til orientering våren 2022 høsten 2020 i sak [OS 4/22](#), og er også lagt frem for Forskningsutvalget og Fakultetsstyret.

disse fire områdene per tid. Utdanningsmeldingen for UiT ble behandlet av universitetsstyret den 02.02.2023, og er lagt ved i sin helhet (jf. vedlegg 1).

Fakultetene fikk oversendt Utdanningsmeldingen ved 13.03.2023, med en oppsummering av de områder og tiltak² der fakultetene er utpekt som ansvarlig enhet for gjennomføring:

Det systematiske kvalitetsarbeidet

1. Fakultetene skal i forbindelse med innføring av nytt sak- og arkivsystem påse at det utarbeides egne rutiner for gjennomføring og dokumentasjon av kvalitetsdialogen på alle nivåer. Merk at dette ikke kan gjennomføres før UH Sak innføres høsten 2023.
2. Alle studieprogram skal innføre mentorordninger til sine studenter.
3. Det er ønskelig at organisasjonen i større grad tar tak i felles utfordringer og legge til rette for erfaringsdeling på tvers av fakultet. Derfor bes fakultetene å lage en bedre oversikt over konkrete utfordringer som avdekkes i tilknytning til og på de enkelte studieprogrammene.

Internasjonalisering

1. Fakultetene skal sørge for at en internasjonal utvekslingskomponent er godt integrert i alle studieprogram. Studieprogrammene på bachelor- og masternivå skal være koblet til faglig kvalitetssikrede utvekslingsavtaler og i størst mulig grad inneholde forhåndsgodkjente utvekslingspakker der emner, praksis eller hele internasjonale semestre inngår.

Gjennomstrømning på ph.d.-utdanningene

1. Mentorordninger for ph.d.-kandidater innføres på alle fakulteter i løpet av 2023.
2. I denne utdanningsmeldingen ligger det en kunnskapsoppsummering på frafall/gjennomstrømning på ph.d.- utdanninger og mulige tiltak for å bedre gjennomstrømningen. Fakultetene forventes å gå gjennom dette for å se om det er noen tiltak som kan være nyttige.

I denne saken blir områder og tiltak som omfatter ph.d.-programmet i rettsvitenskap som Forskningsutvalget (FU) har ansvar for, behandlet. Områder og tiltak som omfatter fakultetets andre studieprogram (Rettsvitenskap – master (IMA-JUS), Law of the Sea – master (LLM) og Environmental Law – master (NOMPEL)) vil bli behandlet i Studieutvalget (SU). Det vil bli skrevet et felles saksfremlegg for Fakultetsstyret etter behandlingene i FU og SU.

I bestillingen fra universitetsstyret heter det at det forventes at enhetene tilpasser og konkretiserer de foreslåtte tiltakene til lokale forhold, vurderer hvordan disse skal følges opp og utarbeider fakultetsspesifikke tiltak som møter de utfordringene som identifiseres i meldingen. Tiltakene skal behandles i enhetens fakultetsstyre, og bør inkluderes i enhetens langtidspaner. Vi gjør oppmerksom på at det i Utdanningsmeldingen ikke er stilt krav om når tiltakene skal være gjennomført, men at enhetene bes om å være forberedt på å drøfte disse bestillingene i dialogmøter med universitetsledelsen våren 2023.

Forskningsutvalget bes i denne sak om å vurdere forslag til fakultetsspesifikke tiltak for oppfølging av Utdanningsmeldingen, før disse skal legges frem for videre behandling og vedtak i Fakultetsstyret.

Melding om utdanning 2022 for UiT – overordnet gjennomgang

Den nasjonale styringsparameteren for ph.d.-utdanningene gjelder gjennomføring innen seks år. Utdanningsmeldingen viser tidlig i kapittel 5 til at UiTs resultater for gjennomstrømning på ph.d.-studiet har variert mye siden Kunnskapsdepartementet begynte å måle gjennomføring på ph.d.-

---

² Området åpen utdanning er ikke nevnt i bestillingen til fakultetene.

studiet i 2011, men at UiT i alle år har ligget under snittet for sektoren. Det beskrives hvordan UiT har jobbet med ulike tiltak for økt gjennomstrømming de seneste årene. I tillegg lister Utdanningsmeldingen en rekke prioriterte tiltak for UiT.

Utdanningsmeldingen kapittel 5 tar opp utenlandske forskningsbaserte forslag til tiltak angående utfordringene med gjennomstrømming. Disse er grunnlag for de forslagene som listes opp i Utdanningsmeldingens pkt. 5.7.1. og som fakultetene er bedt om å vurdere.

Oppfølging av prioriterte tiltak i UiTs Melding om utdanning 2022

Nedenfor er oversikt over tiltak foreslått i Utdanningsmeldingen.³

Forslag til tiltak	Ansvarlig enhet for gjennomføring
I 2021 ble det gjennomført en pilot for opptak til ph.d.-utdanningene der Seksjon for opptak ble overført ansvaret for vurdering av opptaksgrunnlag. Piloten var en suksess og reduserte blant annet tiden fra utlysning til tilsetting. UiT vil gradvis innføre de rutineene som ble utprøvd i piloten ved tilsetting av stipendiater.	Avdeling for forskning, utdanning og formidling
De tiltakene for økt gjennomstrømning som ble vedtatt av UiT styret i 2017, evalueres i løpet av 2023/2024, gjerne opp imot kunnskapsoppsummeringen i denne meldingen.	Ph.d.-nettverket
Mentorordninger for ph.d.-kandidater gjennomføres på alle fakulteter i løpet av 2023.	Fakultetene
I denne utdanningsmeldingen ligger det en kunnskapsoppsummering på frafall/gjennomstrømning på ph.d.- utdanninger og mulige tiltak for å bedre gjennomstrømningen. Fakultetene forventes å gå gjennom dette for å se om det er noen tiltak som kan være nyttige.	Fakultetene
Undersøke mulighetene for å inngå et samarbeid med Universitetet i Lund for å kunne dra nytte av deres erfaringer om hvilke tiltak som har vært en suksess for å øke gjennomstrømningen i deres programmer.	Ph.d.-nettverket og Forskningsstrategisk utvalg
Fra FS er det kun mulig å beregne bruttotall for gjennomføringstiden, men det er mulig å beregne nettotall for kandidater som er ansatt ved UiT. Slike nettotall beregnes og gjøres tilgjengelig for eksempel via Statistikkportalen. Dette kan ikke beregnes for de kandidatene som går over i andre jobber utenfor UiT, da vi der vil mangle data for sykemeldinger osv. Det kan heller ikke beregnes for	Avdeling for forskning, utdanning og formidling i samarbeid med avdeling for organisasjon og økonomi

³ I tabellen nedenfor er det kun tatt med det som omhandler ph.d.-utdanningene. Oversikten i sin helhet er på s. 9-12 i Utdanningsmeldingen.

kandidater som har andre arbeidsgivere enn UiT i stipendiatperioden.	
Inntil det blir gjennomført en ny ARK-undersøkelse ved UiT, gå gjennom rapporter fra forrige undersøkelse vurdere om disse kan gi nyttig informasjon også for ph.d.-kandidater. Sjekke mulighetene for tilleggsspørsmål i den nye ARK undersøkelsen som planlegges gjennomført i 2023.	Ph.d.- nettverket og Avdeling for forskning, utdanning og formidling

Tiltak der fakultetene er utpekt som ansvarlig enhet for gjennomføring

Nedenfor følger en beskrivelse av status ved fakultetet, samt en nærmere vurdering av hvorvidt pågående aktivitet bør videreføres, eller om det er behov for å justere, videreutvikle eller forbedre. Gjennomgangen avsluttes med eventuelle forslag til fakultetsspesifikke tiltak for videre oppfølging (jf. bestillingen fra universitetsledelsen).

1. Mentorordninger for ph.d.-kandidater gjennomføres på alle fakulteter i løpet av 2023.

Det juridiske fakultet opprettet mentorordning for doktorgradskandidatene allerede våren 2022⁴, med oppstart høsten 2022, se *vedlegg 2*.

Alle kandidatene som har hatt oppstart på ph.d.-programmet etter at mentorordningen trådte i kraft har blitt tildelt hver sin individuelle mentor, og det har blitt gjennomført tre felles mentormøter i tillegg til årlig seminar på Sommarøy.

Fakultetet vurderer at det er for tidlig å evaluere ordningen, men retningslinjene ble justert i januar 2023 på bakgrunn av tidlige erfaringer fakultetet hadde gjort seg om krav til aktuelle mentorer.⁵

Forskningsadministrasjonen var med i programmet på Helsefakultetets veilederdag 15. mars 2023 og informerte om vårt mentorprogram og delte av tidlige erfaringer.

Fakultetet planlegger å evaluere vår mentorordning for ph.d.-programmet i rettsvitenskap høsten 2024.

2. I denne utdanningsmeldingen ligger det en kunnskapsoppsummering på frafall/gjennomstrømning på ph.d.- utdanninger og mulige tiltak for å bedre gjennomstrømningen. Fakultetene forventes å gå gjennom dette for å se om det er noen tiltak som kan være nyttige.

Nedenfor er en liste over potensielle tiltak nevnt i Utdanningsmeldingen pkt. 5.7.1.:

Forskningsbaserte mulige tiltak	Fakultetets vurderinger
- å satse på introduksjonsprogram som inkluderer framtidige karrieremuligheter, aktuelle økonomiske vilkår og kunnskap rundt kandidatens arbeidsmiljø/studiemiljø.	Dette jobber vi med som en del av kurset JUR-8001 samt gjennom oppstartsamtaler.

⁴ Sak [FU 19/22](#)

⁵ Sak [FU 10/23](#)

- det må tilstrebes at de nyansatte kandidatene kommer i inkluderende forskningsmiljøer, slik at de får mer trygghet i starten når de er mest usikre.	Alle våre nyansatte doktorgradskandidater blir inkludert i forskergrupper, i tillegg til at de har en oppstartssamtale med prodekan for forskning samt blir tildelt en mentor (som er en mer erfaren doktorgradskandidat)
- legge til rette for bedre balanse mellom arbeid og familie/fritid og være mer bevisst på den totale arbeidsbelastningen	Dette er ett av temaene vi ønsker å fortsette med på det årlige ph.d.-seminaret (som er en del av mentorprogrammet). Vi oppfordrer våre forskere til å delta på nettbaserte time management kurs som bla. UiB arrangerer.
- dempe søkelyset på individualitet og konkurranse og heller finne plasser for anerkjennelse og bekreftelse slik at kandidatene «vokser» seg inn i sin (framtidige) rolle	Hvert år arrangerer fakultetet skrivekurs både på norsk (i vårsemesteret) og engelsk (i høstsemesteret) som skal hjelpe doktorgradskandidatene med å dele sine tekster og kommentere andres tekster, og dermed skape et konstruktivt miljø.
- passe på at kvinner ikke tar på seg mer av de løpende oppgavene enn menn og dermed får mindre tid til avhandlingsarbeidet.	Det bør kommuniseres tydelig både på medarbeidersamtaler og de semestervise dialogmøtene at doktorgradskandidatene ikke bør ta på seg mer undervisning enn pliktarbeidet tilsier.
- hindre faglig ensomhet ved å hjelpe til med å finne noen å samarbeide med, internt eller eksternt med tilsvarende fagområde/problemstillinger, og/eller legge til rette for kollegaveiledning.	Dette arbeider vi med gjennom forskergruppemedlemskapet, samt gjennom nasjonale doktorandseminarer som tilbyr muligheten til å skape nettverk med andre doktorgradskandidater som jobber med samme fagområder/problemstillinger
- legge til rette for andre tilgjengelige samtalepartnere i forhold til for eksempel stress, psykisk helse og andre utfordringer i arbeidshverdagen, som ikke er veileder, instituttleder eller nære kolleger. For eksempel gjennom samtaleressurser og stressmestringskurs.	Doktorgradskandidatene må allerede i oppstartssamtaler få informasjon om bedriftshelsetjenesten Hemis. Fakultetet bør fortsette å involvere bedriftshelsetjenesten i det årlige mentorseminaret.

Av de 16 doktorgradskandidatene som har disputert ved fakultetet fra 2019 til d.d., fullførte 15 på normert tid. Situasjonen i dag er at det er flere tilfeller av forsinkelser hos fakultetets doktorgradskandidater. Fakultetets tall er relativt lave. Derfor vil noen få tilfeller av frafall og/eller forsinkelser få store konsekvenser for gjennomsnittet. Fakultetet har god oversikt over våre kandidater, og ser ikke noe ensartet årsakssammenheng for forsinkelser som har oppstått.

Ph.d.-programmet i rettsvitenskap skal eksternevalueres i periodisk evaluering i løpet av 2023⁶. Det kan etter denne evalueringen dukke opp forslag til tiltak som kan bedre gjennomstrømmingen.

Fakultetet har frem til nå arrangert veiledersamlinger hver vår i forbindelse med RESULTS kurs om veilederopplæring. Fakultet ønsker å arrangere veiledersamlinger for veilederne på ph.d.-programmet hvert semester, der vi også inviterer de eksterne veilederne. Et av temaene for ph.d.-veiledersamlingene skal være eventuelle aktuelle problemstillinger og tiltak angående gjennomstrømmingen

Basert på fakultets vurderinger av mulige tiltak nevnt ovenfor, foreslås følgende konkrete nye tiltak, i tillegg til videreføring av dagens rutiner og tiltak:

- Fakultetet evaluerer mentorordningen for ph.d.-programmet i rettsvitenskap høsten 2024
- Informasjon om bedriftshelsetjenesten Hemis angående samtaler om personlige utfordringer i arbeidshverdagen deles til nyansatte stipendiater.

Lene Emilie Øye
konstituert seksjonsleder

—

Liv Johanne Martinsen
rådgiver

—

liv.j.martinsen@uit.no
77 64 63 63

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

---

⁶ Planlagt tiltak i «Årsplan 2023 for Det juridiske fakultet»